

and bark of twigs. They could be heard and seen gnawing, and left an area of whitened twigs behind them."

References

- CLOUDSLEY-THOMPSON, J. L., 1949, The significance of migration in Myriapods, *Ann. Mag. Nat. Hist.* (12) 2: 947—962.
 —————, 1951, Supplementary notes on Myriapoda, *Naturalist* 1951: 16—17.
 SCHUBART, O., 1940, Myriapoda-II. Die Wanderungen der Myriapoden, *Tabul. biol.* 18: 216—229.

Amsterdam-O., Zoölogisch Museum, Afd. Entomologie, Zeeburgerdijk 21, November 1953.

Literatuur

Lengerken, H. von, *Das Tierreich*, deel IV/3, Insekten. 128 pagina's, 58 figuren. Sammlung Götschen, Band 594. Uitgave Walter de Gruyter & Co, Berlin W38, Genthinerstr. 13, 1953. Prijs DM 2,40.

In dit klein-formaat boekje wordt een beknopt modern overzicht gegeven van de bouw en de indeling der Insecten. In acht hoofdstukken behandelt de schrijver de lichaamsbouw (p. 8 tot 64). Daarop komen vier hoofdstukjes over de voortplanting. Dan volgt een overzicht van de post-embryonale ontwikkeling, terwijl de bespreking van de oecologie het algemene gedeelte besluit.

Het systematische gedeelte (p. 83 tot 111) geeft allereerst een overzicht van de verschillende insectenorden (drie van de onderklasse der Apterygota en 21 van de onderklasse der Pterygota), waarna van elke orde kort de kenmerken genoemd worden met een opsomming van de voornaamste families met enkele van de bekendste soorten.

Een literatuurlijst van 1½ pagina besluit het werkje, dat ongetwijfeld een handig hulpmiddel is voor iemand, die snel een overzicht wil krijgen over de meest uitgebreide van alle dierklassen. — LPK.

Smeren op boomloze terreinen. Open heiden, vennen, moerassen, duinen en braakliggende terreinen geven maar al te vaak door de meestal totale afwezigheid van tenminste een beetje uitgegroeide bomen onoplosbare puzzles bij het smeren. Soms brengen palen of hekposten wat uitkomst, althans als ze gunstig staan, maar veel keus is er in de regel niet.

Stroop spuiten over planten of struiken is voor dit klimaat zelden een succes, een buitje regen en de pret is uit. Ook appelschijven aan touw of lapjes in stroop gedrenkt en opgehangen is verre van prettig door de kleefboel, die het geeft. Bovendien zou de hoeveelheid van het benodigde materiaal vervoersmoeilijkheden opleveren, want een paar meter touw of een klein aantal lapjes zijn niet voldoende om een enigszins behoorlijke terreinstrook te bestrijken.

Mij bevalt het beste het gebruik van plankjes van 60 × 15 cm om in de grond te zetten. Een vijfduims-nagel kan uitstekend als pin dienen. Ook heb ik korte van 20 × 15 cm om aan struiken te hangen. Sinaasappelkistjeshout is er prima voor. Ook kan dik Amerikaans hardboard dienen, maar geen triplex, want dit trekt bij vochtig worden krom en bladdert op den duur ook af. Op de plankjes spijker ik een flink dik stuk dennenschors, waarop de smeer komt. Ik gebruik een dertigtal plankjes van elk en zet ze op een meter of vijf van elkaar uit. Vervoer met de smeerkanten tegen elkaar makkelijk achterop de fiets of de plof, desnoods onder de arm!

W. J. BOER LEFFEF, Korteweg 53, Apeldoorn.